

Referanse: Lønnve O. J., Lønnve O. J. 2012. Naturverdier for lokalitet Sørby, registrert i forbindelse med prosjekt Frivilligvern 2011. NaRIN faktaark. BioFokus, NINA, Miljøfaglig utredning.

(Weblink: <http://borchbio.no/narin/?nid=3811>)

Referansedata

Fylke: Akershus
Kommune: Nesodden
Kartblad:
H.o.h.: 0-100moh
Areal: 289 daa

Prosjekttilhørighet: Frivilligvern 2011
Inventør: OJL
Dato feltreg.: 16.09.2011, 23.09.2011
Vegetasjonsone: boreonemoral 100% (290 daa)
Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk

Sammendrag

Et område på Nesoddesn østside, Sørby (Sørbyskogen), er lagt ut til frivillig vern. Verneforslaget omfatter et areal, vesentlig skog, som strekker seg fra RV 156 i vest og helt ned til Bunnefjorden i øst. Strandlinjen langs Bunnefjorden er inkludert i forslaget. Innenfor avgrensningen går bekken fra Røertjern gjennom hele området. I tillegg finnes en mindre bekk som går sammen med denne. I tilknytning til bekken fra Røertjern, finnes dessuten en dam, Sørbydammen. Området er ellers ganske kupert og variet topografisk, og høydeforskjellen fra Bunnefjordenet og opp mot den vestlige delen er på litt over 100 meter. Innenfor verneforslag er 6 kjerneområder avgrenset, hvorav den viktigste, Sørby S, er gitt verdi som svært viktig (A) naturtype. Tre av de resterende kjerneområdene er gitt verdi som viktig naturtype (B) og to er gitt verdi som lokalt viktig (C). Samlet sett har området god økologisk variasjon. Her finnes et mangfold av naturtyper og vegetasjonstyper. Flere rødliste- og signalarter er dokumentert for området. Enkelte er sjeldne på Nesodden. Totalt sett vurderes området til å være regionalt verneverdig (**).

Feltarbeid

Feltarbeid ble utført av BioFokus ved Ole J. Lønnve den 16. og 23. september 2011. P.g.a. områdets størrelse var det nødvendig med noe påfyllende feltarbeid den 23. Skogsområdene ble prioritert den 16., mens strand- og de nedre østlige partiene ble prioritert den 23. Flere andre naturfaglige undersøkelser av området har dessuten blitt utført tidligere.

Tidspunkt og værets betydning

Været var godt under feltarbeidet. Tidspunktet forholdsvis sent på høsten kan ha gitt enkelte begrensninger i forhold til visse grupper (f.eks. urterik vegetasjon og eventuelle insekter), men positivt i forhold til jordboende sopp.

Utvelgelse og undersøkelsesområde

Området ble tilbudt for frivillig vern 2011. Arealet er eid av Sørby gård.

Tidligere undersøkelser

Det har tidligere vært gjort naturfaglige registreringer i området:

Ornitologiske undersøkelser: Bredesen 1994, Norsk ornitologisk forening 1997

Amfibier: Strand 1996

Skog: Bratli 2003, Lønnve og Blindheim 2010

Beliggenhet

Området ligger på østsiden av Nesoddhavøya sør for Sørby gård i Nesodden kommune. Området grenser i vest mot RV 156. Herfra strekker det seg helt ned til Bunnefjorden. Området grenser i nord mot jordbruksarealer og annen skog med varierende kvaliteter. I sør grenser området dels mot bebyggelse og dels mot mindre skogspartier.

Naturgrunnlag

Topografi

Området er ganske kupert, dels bratt, med mindre koller og enkelte brattere skrenter. I tillegg drenerer bekken fra Røertjern, samt en mindre bekk som går sammen med denne, gjennom området. Området heller gradvis ned mot Bunnefjorden. Høyeste punkt innen avgrensningen ligger på 103.2 m. o. h.

Geologi

Berggrunnen utgjøres hovedsakelig av gneis og granitt. Løsmassene utgjøres dels av tynne hav- og strandavsetninger, dels av bart fjell med et tynt løsmassedecke.

Vegetasjonsgeografi

Vegetasjonseksjon: O1-Svakt oseanisk, vektasjonsone: boreonemoral 100% (290 daa) .

Området ligger i boreonemoral vegetasjonssone, Vegetasjonsseksjonen er svakt oseanisk (Moen 1998).

Klima

Nesoddhølvøya ligger midt i indre Oslofjord, hvilket gir et relativt mildt klima sammenlignet med bare få kilometer nord for Oslo. Vintrene er generelt noe kortere, mindre snørike og mindre kalde enn bare få km nord for Oslo. Temperaturen kan allikevel falle til under -20 grader celsius på kalde vinterdager. Somrene er også litt lengre og varmere. Et spesielt fenomen, som skyldes beliggenheten i Oslofjorden, er havtåke. Slik tåke er typisk for Nesodden mange dager i året.

Økologisk variasjon

Sørby (Sørbyskogen) innehar en forholdsvis stor variasjon, både vegetasjonsmessig, topografisk og høydesoner. Mange vegetasjonstyper forekommer i området. Området er kupert med bratte partier, koller, flatere partier og mindre kløftpartier i tilknytning til bekken fra Røertjern. Området strekker seg fra havnivå (Bunnefjorden) til over 100 m.o.h. i de vestligste delene av verneforslaget.

Vegetasjon og treslagsfordeling

Mange vegetasjonstyper forekommer innenfor området Sørby (Sørbyskogen). Spesielt langs bekken fra Røertjern, hvor man finner partier med lågurtvegetasjon (B1), sumpvegetasjon (E4), storebregneskog (C), alm-lindeskog (D4), or-askeskog (D6a), lav/mose- og lyngvegetasjon (A), blåbærskog (A4a), urterik kant (F4a), bergknaus/bergflate (F3b) og flytebladvegetasjon (P2b). De mest dominerende vegetasjonstypene for området totalt er A og A4a. De andre forekommer i partier, særlig langs bekken, men også i mindre partier her og der ellers i området. Det spesielle med området er spennet fra skog til strand. Langs strandpartiet ved Bunnefjorden kommer inn stedvise partier med urterik vegetasjon, hvor bl.a. blodstorkenebb og knollmjørdurt forekommer. I Sørbydammen forekommer dessuten vannvegetasjon, med forholdsvis mye nøkkerose. I sum er her derfor området forholdsvis bredt spekter av vegetasjonstyper, og en stor andel av de vegetasjonstyper som finnes på Nesodden er representert i dette området.

Skogstruktur og påvirkning

Innenfor avgrensningen til verneforslaget ved Sørby (Sørbyskogen) forekommer skogspartier med kontinuitetspreg. Disse er spesielt tilstede innenfor kjerneområdet "Sørby S". Her forekommer rikelig med død ved i alle stadier i tillegg til enkelte forholdsvis grove og eldre trær, både av gran og løvtrær. Derimot er store gamle og grove trær bare sparsomt tilstede. Dette indikerer at hogst til en viss grad har vært gjort her i tidligere tider. Skogen utenfor dette kjerneområdet er derimot mer ordinær og forholdsvis ensaldret, og kan karakteriseres som drevet skog. Allikevel finnes mindre lommer med mer variert skogstruktur her og der. Av den mer ensaldrede skogen, er mye nå i ferd med å bli forholdsvis gammel, og verdien av den vil derfor øke hvis den får stå urørt. I sør finnes dessuten mindre partier med ungskog og hogspavirket skog, men disse partiene utgjør ingen stor andel av det samlede område. Innenfor avgrensningen forekommer dessuten enkelte skrinne kollepartier med fattig furudominert skog med litt innslag av eik.

Kjerneområder

I det følgende listes informasjon om de avgrensede kjernelokalitetene i området Sørby. Nummereringen referer til inntegninger vist på kartet.

1 Sørby S

Naturtype: Rik edellauvskog - Or-askeskog
BMVERDI: A

Areal: 86,5daa

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2002 av Skog og Landskap ved Harald Bratli. Supplerende undersøkelser er gjort i 2009, 2010 og 2011 av BioFokus ved Ole J. Lønnve, samt Bård Bredesen. I tillegg har det vært gjort ornitologiske undersøkelser av området (Norsk ornitologisk forening, Nesodden 1997). Høsten 2010 ble det gjort mykologiske undersøkelser langs bekken fra Røertjern.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Avgrensningen gjelder arealer langs bekkes fra Røertjern fra RV 156, samt, liten sidebekk ved Sørby, og der disse går sammen.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder en variert biotop. Lokaliteten utgjøres av en mosaikk, der hovednaturtypen er "Rik edellauvskog" med utforming "Or-askeskog" kan sies å være den dominerende. Totalt 5 andre naturtyper forekommer innenfor avgrensningen: "Rik sumpskog" utforming "Rik sumpskog", "Gammel løvskog" utforming "Gamle ospéholt" og "Rik edellauvskog" utforming "Lågurt eikeskog" og "Alm-lindeskog". I tillegg forekommer mindre partier som kan karakteriseres som "Gammel barskog" utforming "Gammel granskog" og "Hagemark" med eldre eiker ved Sørby gård. Innenfor avgrensningen er de fleste arter større trær innen regionen representert. Her forekommer gran, furu, bjørk, osp, selje, rogn, hegg, trollhegg, svartor, spisslønn, hassel, lind, alm og ask. Særlig er forekomsten av lind, eik og alm, spesielt ved Sørby gård, av stor verdi, men også innslaget av mye tildels grov osp. Øvre dbh på osp og gran opp mot ca 60 cm. Vegetasjonstypene inkluderer ulike lågurtutforminger, men også fattigere utforminger til høgstaude-stutseving-utforminger. Dødt trevirke av de fleste treslag (både liggende og stående) forekommer rikelige gjennom hele avgrensningen og kontinuiteten til dette elementet må sies å være god. Mindre bergvegger langs bekken har rik moseflora, og det rike fuktige løvskogmiljøet skaper gode forhold for mosefloraen. Området er meget viktig viltområde med bl.a. dvergspett og skogdue (Norsk ornitologisk forening, Nesodden 1997). Spor etter større vilt, som elg, rådyr, grevling og rødrev sees her som i resten av Sørbyskogen. Selv om bekken i enkelte partier er egnet for det, er det lite trolig at anadrom laksefisk gyter her. Den kommer neppe opp bekken fra Bunnefjorden, men muligens forekommer ål her.

Artsmangfold: Alm (NT i.h.t. Norsk Rødliste for Arter, 2010), ask (NT), leddved, trollbær, blåveis, hvitbladistel, knerot, vaniljerot, granrustkjuke, mørkfiolett slørsopp, orekjuke, svovelriske, Skeletocutis brevispora (VU), Phlebia subulata (VU), Phlebiella christianseniil (DD), røykkøllesopp (NT), praktslørsopp (NT), fiolgubbe (NT), okerporekjuke (NT), Paulliticium ansatum (NT), svartonekjuke (NT), Xeromphalina cornui (DD), og Antrodia americana (NT) er alle påvist innenfor avgrensningen av lokaliteten. Store trær av både ask og

alm forekommer ved Sørby. Ved Sørby ble også røykkøllesopp (NT) og ludvokssopp (NT) påvist i 2011, men disse funnene ble gjort få meter utenfor avgrensningen for frivillig vern. Lind og hassel forekommer flere steder innenfor lokaliteten.

Bruk, tilstand og påvirkning: Få svært grove trær, tyder på at det har vært bedrevet en viss hogst her til bake i tid. Deler av området, særlig ved Sørby, har nok også vært benyttet som beite tidligere. I bekken forekommer noe skrot, særlig i de nedre delene. Et par stier går også gjennom området, og det er nok en del ferdsel (turgåing, soppstaking etc) i området.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Lokaliteten må sees i sammenheng med Røer-området vest for RV 156.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling

2 Torrvik

Naturtype: Rikt strandberg - Sørlig
BMVERDI: B

Areal: 4,2daa
Hoh: 0-5 moh

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2009 av BioFokus ved Ole J. Lønnve i forbindelse med registrering av naturtyper i Nesodden kommune (Lønnve og Blindheim, 2010). Supplerende undersøkelser er gjort i 2011 av BioFokus ved Ole J. Lønnve.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten strekker seg fra grensen mot Torrvik brygge til utløpet av bekken fra Røertjern. Bergrunnen utgjøres av grunnfjell. Løsmassene utgjøres kun stedvis av et tynt dekke. For det meste består lokaliteten av bart fjell.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Strandberg med en god del blodstorkenebb i partier og ellers mange planter typiske for denne naturtypen i Indre Oslofjord. I kantene vokser en del svartor, men også en rekke andre løvtrær som alm (NT, i.h.t. Norsk rødliste for arter, 2010), ask (NT), spisslønn, selje, rogn og furu. Lokaliteten utgjør en forholdsvis smal stripe, og er relativt bratt. Mange partier består av bart fjell uten vegetasjon. Enkelte fuktdrag går ned mot stranden. Enkelte brygger ligger langs stranden. Følgende karplanter ble registrert i feltsjiktet: Blodstorkenebb, smørbukk, markjordbær, fuglevikke, hvitbergknapp, blåklokke, fjærekoll, liljekonvall, kantkonvall, skjærmsveve, hvitmaure, skogsalat, bringebær, rose sp., stankstorkenebb og hvitmaure.

Fremmedarter: Rynkerose og skvalderkål og andre hageflykninger forekommer i randsonen.

Bruk, tilstand og påvirkning: Kyststien går langs her, men den representerer neppe noen stor trussel. Bading/soling på svaberg er heller neppe noe stort problem. Hageavfall samt forvilling av fremmedarter utgjør trolig den største trusselen

Verdivurdering: Rikt strandberg er en noe truet vegetasjonstype. Lokaliteten har en rik flora og kantsonen har forholdsvis stor treslagvariasjon. Dessverre er lokaliteten østvendt, noe som nok ekskluderer de mest varmekrevende artene. Allikevel har denne lokaliteten et stort potensial for interessante arter, særlig insekter knyttet til denne naturtypen. På bakgrunn av dette gis lokaliteten verdi som viktig naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Få bedre oversikt over fremmedarter i kantsonen. Disse bør så ryddes vekk.

3 Sørbydammen

Naturtype: Dam -
BMVERDI: B

Areal: 3daa
Hoh: 90- moh

Innledning: Lokaliteten er registrert i av Leif Åge Strand på 1990-tallet (Strand 1996) i forbindelse registrering av dammer i Follo. Andre registreringer har i tillegg vært gjort i 2009 og 2011 av BioFokus og privat ved Ole J. Lønnve. Bredesen (1994) har gjort registreringer av fugl i dammen.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i tilknytning til bekken ut av Røertjern i den sørvestlige delen av avgrensningen ca 80-90 meter fra RV 156. Dammen er et resultat av oppdemning av bekken, men det er sannsynlig at det bekken dannet en kulp her før denne demningen ble anlagt.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: I følge Strand (1996) er dette en skogsdam med forekomst av amfibier. Strand (1996) omtaler lokaliteten som særlig verneverdig. I dammen er også stokkand og kvinand registrert (Bredesen 1994), samt vintererle (Lønnve private notater). Dammen er forholdsvis grunn med enkelte dypere partier og dels omgitt av seljekratt. I nedkant forekommer dessuten enkelte svartor og hegg. Øvre dbh på svartor er omlag 30-40 cm. Vegetasjonen langs bredden, i all fall langs nordsiden av dammen, kan karakteriseres som lågurtutforminger. Større partier med vannlilje forekommer i dammen. Siden dammen er en del av bekken fra Røertjern, kan det fra tid til annen forekomme fisk her. Gjedde og mort forekommer i Røertjern, og ved flere anledninger er gjedde observert her (Lønnve private notater), men det er lite trolig at fisk reproducerer, i all fall i særlig grad, i dammen. Flere øyenstikkerarter er observert her, men kun vanlige arter.

Artsmangfold: Småsalamander (NT, i h.t. Norsk rødliste for Arter, 2010).

Bruk, tilstand og påvirkning: Det er uklart hvorfor demningen er anlagt, og det er ingen bruk av dammen i dag.

Verdivurdering: Lokaliteten har funksjon som amfibielokalitet. Den kan også være viktig for fugl. Strand (1996) vurderte denne lokaliteten som en viktig naturtype (B). Verdien opprettholdes grunnet forekomst og potensial for amfibier.

Skjøtsel og hensyn: Fri utvikling, ikke-hogst av kantvegetasjon.

4 Sør for Sørby brygge

Naturtype: Kantkratt - Urterik kant
BMVERDI: C

Areal: 1,6daa
Hoh: 1- moh

Innledning: Lokaliteten er registrert i 2002 av Skog og Landskap ved Harald Bratli. Supplerende undersøkelser er gjort i 2011 av BioFokus ved Ole J. Lønnve.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger rett sør for Sørby brygge, og grenser mot utløpet av bekken fra Røertjern. Lokaliteten er inneklemt mellom hogstpåvirket skog og villahager i vest.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen "Kantkratt" med utforming "Artsrike kantkratt". Avgrensningen omfatter et lite areal med urterik flora og med innslag av forskjellige treslag som lind, spisslønn, furu, osp, eik og rogn.

Artsmangfold: Knollmjørdurt (NT i.h.t. Norsk rødliste for arter, 2010), blodstorkenebb, kantkonvall, knollerteknapp, smørbukk, blåveis og på berg forekommer mosen putvrimose.

Bruk, tilstand og påvirkning: Kyststien går gjennom området, og lokaliteten er derfor noe påvirket av ferdsel. I tillegg har nærheten til bebyggelse en viss effekt.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Verdivurdering: Lokaliteten er liten og påvirket, hvilket reduserer naturverdiene noe. Allikevel har lokaliteten klart potensielle verdier knyttet til flora. På bakgrunn av dette gis lokaliteten lokal verdi (C).

5 Sørbyaskogen sydøst

Naturtype: Sørvendt berg og rasmark - Kalkrik og/eller sørvendt bergvegg
BMVERDI: C

Areal: 9,6daa

Innledning: Lokaliteten er registrert av Biofokus ved Ole J. Lønnve og Bård Bredesen den 10. oktober 2010 i forbindelse med supplerende undersøkelser på Nesodden.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør-øst innenfor området, og utgjør en bratt skrent.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen "Sørvendt berg og rasmark" med utforming "Kalkrik og/eller sørvendt bergvegg". Lokaliteten utgjøres av en sørøst-vendt bratt skrent med åpen skog med stor treslagvariasjon, m. bl. a. eik, spisslønn, ask, hassel, osp, rogn og furu. Spesielt er innslaget av forholdsvis gammel grov furu. Øvre dbh. på furu er om lag 50 cm. Et forholdsvis stort innslag av stående og liggende død av flere treslag forekommer gjennom hele lokaliteten, men kontinuiteten er forholdsvis lav. Yngre skog dominerer i nedkant. I feltsjiktet forekommer litt sparsom lågurtvegetasjon med smørbutikk og stedvis mye markjordbær.

Artsmangfold: Ask (NT, i h. t. Norsk rødliste for arter (2010)).

Verdivurdering: Lokaliteten er forholdsvis godt eksponert til tross for at den er østvendt. Dette sammen med ganske mye død ved gir et godt potensial for en rekke vedlevende insekter, spesielt biller, og sannsynligheten for at det kan forekomme rødlistede/interessante arter her vurderes som forholdsvis høy. På bakgrunn av dette gis lokaliteten verdi som lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ikke hogst. Fri utvikling.

6 Sørbyaskogen

Naturtype: Gammel barskog - Gammel granskog
BMVERDI: B

Areal: 95,9daa

Innledning: Lokaliteten er registrert av BioFokus ved Ole J. Lønnve og Bård bredesen den 10. oktober 2010.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Området grenser til edelløvs-skogen langs Sørbybekken i vest og nord, skrinnskog og yngre skogmiljøer i øst og ungskog og kraftlinje langs Solliaveien i syd.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen "Rik blandingskog i lavlandet" med utforming "Sørboreal blandingskog". Variert biotop som spenner fra gammel lågurtgranskog med stort innslag av edelløvløvtrær (lind, hassel, ask og spisslønn) og boreale løvtrær (selje, bjørk, rogn og osp) til gammel blåbærgranskog. Ganske mye til dels grov osp er representert. Området har også innslag av røsslyngfuruskog og barblandingskog på koller og svartorsumpskog og gransumpskog i søkk, samt ospesuksesjon. Lågurtskogen har innslag av næringskrevende karplanter som trollbær, blåveis, teiebær, kvitbladtistel, mjørdurt og krossved. Området har kravstor soppflora, bestående av arter som i stor grad lever på kalkrik grunn og i andre rike skogmiljøer, som fiolgubbe (*Gomphus clavatus*), røykkøllesopp (*Clavaria fumosa*) korallsopper (*Ramaria*), vokssopper (*Hygrocybe*, *Hygrophorus*) og kravstore slørsopper (*Cortinarius*) (Anne Mølia og Bård Bredesen pers. medd, Artsdatabanken, egne funn). Antageligvis har Sørbyaskogen mye kalk i grunnen, skjellsand som har blitt liggende igjen i forsenkninger etter at isen trakk seg tilbake. Sørbyaskogen kunne derfor trolig også vært karakterisert som kalkgranskog. Mengden døde trær varierer men er gjennomgående høy, med både liggende og stående døde trær av ulike dimensjoner nedbrytningsstadier, samt døde trær av de fleste treslag som er representert i skogen. Kontinuiteten i død ved er forholdsvis god, men de siste nedbrytningsstadiene er forholdsvis dårlig representert. Skogen ligger i en nord og østvendt li og er fuktig, med mosedeekte bergvegger og steiner, bekkesig og sumpskog.

Artsmangfold: Begerfingersopp (NT), røykkøllesopp (NT), fiolgubbe (NT), rødflekket vokssopp, karminslørsopp, klyngeslørsopp, praktslørsopp (VU i Sverige), mørk fiolett slørsopp, skjelltrøvesopp, knerot og vaniljerot.

Bruk, tilstand og påvirkning: Et par stier går gjennom området. Dumoing av litt hageavfall i kantene.

Verdivurdering: Flere rødlistearter samt funn av flere krevende arter tilsier at dette er en lokalitet med kvaliteter. I tillegg har lokaliteten rikelig med elementer som død ved og grove osp, hvilket ikke er vanlig i disse trakter. På bakgrunn av dette gir en total vurdering av skogkvalitetene og artene som er funnet her lokaliteten verdi som viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Ikke hogst. Fri utvikling.

Artsmangfold

Innefor avgrensningen til verneforslaget ved Sørby, er en rekke interessante artsfunn gjort. De fleste funnene er gjort i kjerneområdene "Sørby S" og "Sørbyaskogen", som klart peker seg ut som en veldig interessante lokaliteter. Disse kjeneområdene strekker seg omtrent gjennom hele Sørbyaskogen fra RV 156 og nesten helt ned til Bunnefjorden.

I dette området er 12 rødlistearter registrert i tillegg til flere signalarter. Lokalitetene er varierte, og flere naturtyper inngår. Her finnes mye død ved, samt mindre kløfter og bergvegger. Bekken er med på å gi et fuktig miljø. I tillegg til dette kjerneområdet forekommer urterike avgrensede lokaliteter langs stranda ("Torrøvik" og "Sør for Sørby brygge"). Begge disse kjerneområdene har mange av de floraelementene som øyene i indre Oslofjord er ellers kjent for. I sørvest der Røertjernbekken er demmet opp, er dessuten en dam avgrenset, "Sørbydammen". Denne lokaliteten har potensial for amfibier, og småsalamander er påvist her tidligere. Dammen kan meget vel tenkes også å ha forekomster av andre interessante arter.

Selv om Sørbyaskogen også har vesentlige partier med mer ordinær skog, betyr ikke dette at den er helt verdiløs. Den fungerer godt som buffer mot kjerneområdene, dessuten vil verdien av den øke om den får stå i fred. Mye av granskogen er dessuten i ferd med å bli ganske gammel. I tillegg finnes flere mindre "lommer" av større verdi i disse partiene, men de er så små at de er vanskelige og lite hensiktsmessige å avgrense. I tillegg finnes flere partier med litt fuktig moserik granskog. I sum er derfor Sørbyaskogen et interessant skogsparti med mye variasjon (topografisk og naturtyper), hvilket gir potensial for mange interessante artsforekomster.

Tabell: Artsfunn i Sørby. Kolonnen **Totalt antall av art** summerer opp antall funn innenfor området. 0 betyr at artsfunnet ikke er tallfestet, men begreper som mye, en del, sparsomt, spredt o.l. er brukt. Det store tallet i kolonnen **Funnet i kjerneområde** henviser til hvilke kjerneområder arten er funnet. Det lille tallet angir hvor mange funn som er gjort i hvert kjerneområde. 0 betyr tekstlig kvantifisering. Små tall uten kjerneområdenummer angir funn utenfor kjerneområder.

Gruppe	Vitenskapelig navn	Norsk navn	Rødliste-status	Totalt antall av art	Funnet i kjerneområde (nr)
Halepadder	Triturus vulgaris	Småsalamander	NT	1	3 ₁
Almefamilien	Ulmus glabra	Alm	NT	1	1 ₁
Orkidéfamilien	Goodyera repens	Knerot		1	6 ₁
Rosefamilien	Filipendula vulgaris	Knollmjøddurt	NT	1	4 ₁
Storkenebbfamilien	Geranium sanguineum	Blodstorkenebb		2	2 ₁ 4 ₁
Vintergrønnfamilien	Monotropa hypopitys	Vaniljerot		1	6 ₁
Oljetrefamilien	Fraxinus excelsior	Ask	NT	2	1 ₁ 2 ₁
Kaprifolfamilien	Lonicera xylosteum	Leddved		1	1 ₁
Sopp jordboende	Clavaria fumosa	Røykkøllesopp	NT	2	1 ₁ 1 ₁
	Cortinarius cumatilis	Praktslørsopp	NT	1	6 ₁
	Cortinarius violaceus	Mørkfiolet slørsopp		1	1 ₁
	Gomphus clavatus	Fiolgubbe	NT	1	6 ₁
	Hygrocybe punicea	Skarlagenvokssopp		1	1 ₁
	Hygrophorus nemoreus	Lundvokssopp	NT	1	1
	Lactarius scrobiculatus	Svovelriske		1	1
Sopp vedboende	Antrodia americana	Broddsopp-snyltekjuke	NT	1	1 ₁
	Asterodon ferruginosus	Piggbroddsopp		3	1 ₃
	Craterellus lutescens			1	6 ₁
	Junghuhnia luteoalba	Okerporekjuke	NT	1	1 ₁
	Paullicorticium ansatum			1	1 ₁
	Phellinus ferrugineofuscus	Granrustkjuke		1	1 ₁
	Phellinus nigrolimitatus	Svartsonekjuke	NT	1	1 ₁
	Phlebia subulata		VU	1	1 ₁
	Phlebiella christiansenii		DD	1	1 ₁
	Skeletocutis brevispora	Klengekjuka	VU	2	1 ₂
	Xeromphalina cornui			1	1 ₁

Avgrensning og arrondering

Avgrensningen følger i hovedsak grensene for eiendommen til Sørby gård i Nesodden kommune. Det har tidligere vært foretatt naturfaglige registreringer i området, og flere naturtyper er beskrevet og avgrenset (Bratli 2003, Lønnve og Blindheim, 2010). Området er i sin helhet stort sett naturlig avgrenset og godt arrondert, og strekker seg fra RV 156 i vest og helt ned til Bunnefjorden i øst, hvor strandlinjen er inkludert. I nord grenser området dels mot intensivt drevet jordbruksareal, litt bebyggelse og mindre arealer skog av lavere verdi. I sør grenser området naturlig mot bebyggelse. Inkludert i verneforslaget finnes partier med skrinnsfurudominert skog, eldre ensaldret granskog samt enkelte mindre hogstpåvirkete partier. Området er forholdsvis kupert, dels bratt med enkelte mindre koller og skrenter. Høyden avtar gradvis ned mot Bunnefjorden. Høydeforskjellen mellom Bunnefjorden og de høyeste punktene i vest, er på omlag 100 meter.

I nordvest forekommer et parti fuktig eldre granskog og sumpskog, bl.a. med mye død ved, som dessverre ikke er med i verneforslaget (annen grunneier). Verneforslaget inkluderer heller ikke et viktig parti med bl.a. lind, eik og hassel sørøst for Sørby gård. Dette er uheldig, siden kvaliteten og helheten til verneforslaget hadde blitt bedre hvis disse arealene var inkludert.

Andre inngrep

To-tre stier går gjennom området, den ene brukes dels som ridevei. Langs strandlinjen går "Kyststien". En liten kraftledning finnes i den sørlige delen av Sørbyskogen. Skogen holdes derfor nede langs denne.

Vurdering og verdsetting

Avgrensningen følger i hovedsak grensene for eiendommen til Sørby gård. Innenfor området er seks kjerneområder avgrenset. Området er i sin helhet stort sett naturlig avgrenset og godt arrondert. Området strekker seg fra RV 156 i vest og helt ned til Bunnefjorden i øst, hvor strandlinjen er inkludert. Inkludert i verneforslaget finnes også partier med skrinnsfurudominert skog, mer ensaldret eldre granskog samt enkelte mindre hogstpåvirkete partier. Området er forholdsvis kupert, dels bratt med enkelte mindre koller og skrenter. Høyden avtar gradvis ned mot Bunnefjorden. Høydeforskjellen mellom

Bunnefjorden og de høyeste punktene i vest, er på omlag 100 meter.

Det har tidligere vært foretatt naturfaglige registreringer i området, og flere naturtyper er beskrevet og avgrenset. Av kjerneområdene innefor verneforslaget, er ett, Sørby S, vurdert som en svært viktig (A) naturtype. Dette kjerneområdet strekker seg omtrent gjennom hele verneforslaget, og er først og fremst avgrenset i tilknytning til bekken som drenerer gjennom området. Pga. av dette vil et inngrep, f.eks. hogst i arealer utenfor dette kjerneområdet, ha påvirkning på kjerneområdet, siden avstanden til det aldri er spesielt lang. Aronderingsmessig er derfor områdene rundt svært viktige. I tillegg til Sørby S, er fem andre kjerneområder avgrenset. Tre av disse er gitt verdi som viktig (B) naturtype. De to siste har verdi som lokalt viktig (C) naturtype. En forholdsvis stor arealmessig andel av verneforslaget er derfor kjerneområder. Et viktig element i verneforslaget er spennet i naturtyper. Foruten skog, forekommer også vegetasjonstyper knyttet til strandberg og kantkratt, samt ferskvann.

Artsmangfoldet inkluderer flere rødliste- og signalarter. Flere uvanlige for Nesodden (f. eks. svartsoneskjuge og fiolgubbe). Flesteparten av disse artene er funnet i tilknytning til kjerneområdene Sørby S og Sørbyskogen. Mange av dem er knyttet til død ved. Enkelte interessante artsfunn er også gjort utenfor kjerneområdene.

Av de påpekte manglene ved dagens skogvern (Framstad et al. 2002, 2003, 2010), oppfyller Sørby flere mangler for vern av skog. Av generelle kriterier fanger området opp intakte områder i boreonemoral vegetasjonssone, rike skogtyper, skogtyper under overveiende naturlig dynamikk og viktige forekomster av rødlistearter. Av regionale mangler inngår boreal løvskog, rik sumpskog, høgstaueskog, boreal granskog.

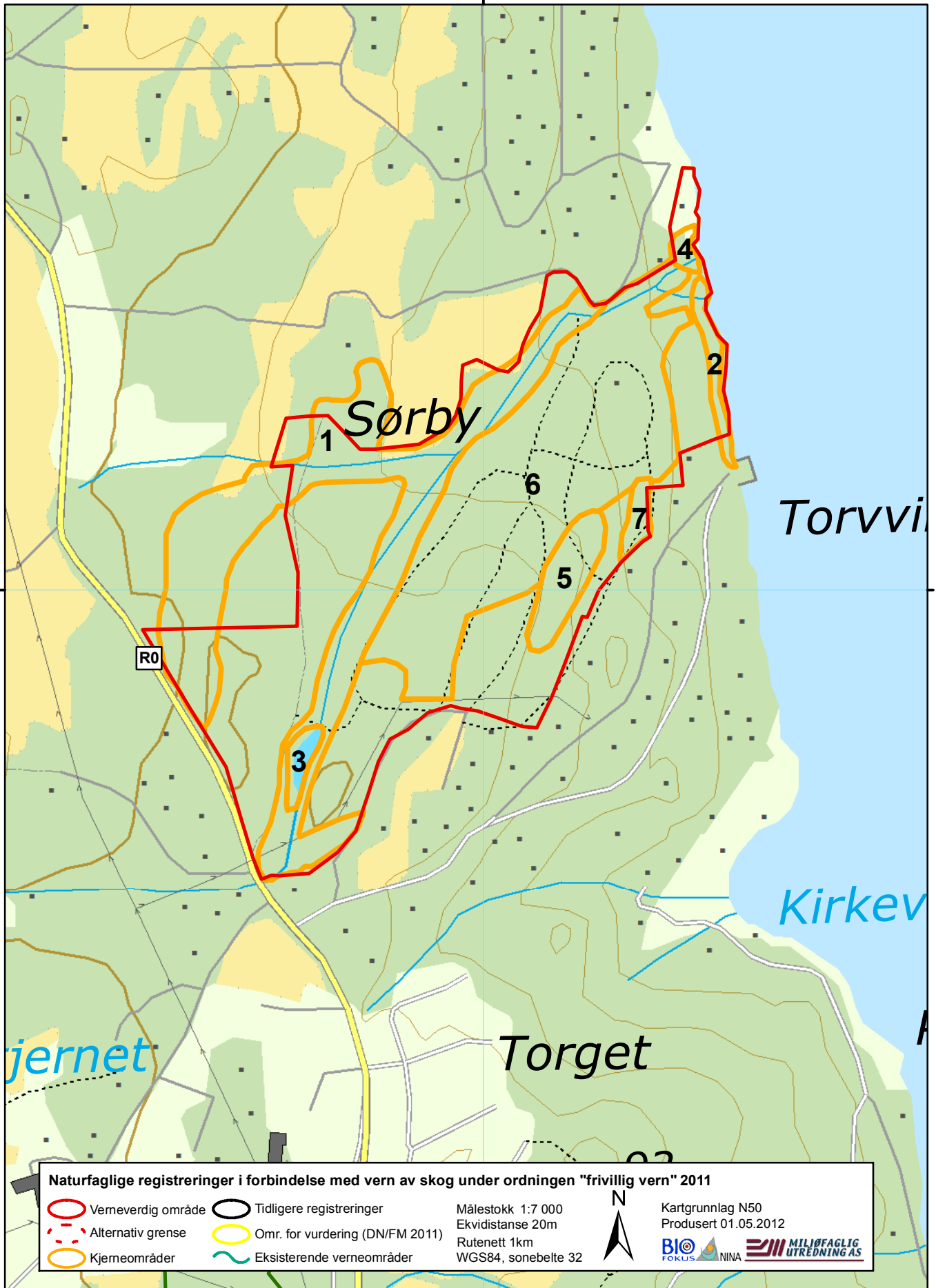
Totalt sett vurderes området til å være regionalt verneverdig (**), hvor en viss andel ungskog og hogstflater, samt partier med mer ensaldret skog trekker verdien noe ned. Dessuten forekommer et parti fuktig eldre granskog og sumpskog i vest, bl.a. med mye død ved, som dessverre ikke er med i verneforslaget (annen grunneier). Verneforslaget inkluderer heller ikke et viktig parti med bl.a. lind, eik og hassel sørøst for Sørby gård. I dette partiet ble lundvokssopp (NT) og røykkøllesopp (NT) registrert i 2011. Dette er uheldig, siden kvaliteten, helheten og verdien til verneforslaget hadde blitt bedre hvis disse arealene var inkludert. Sørby bør også sees i sammenheng med området rundt Røer i vest. Sørby hører på mange måter sammen med dette, både i avstand, og at de henger sammen geografisk. Bare RV 156 skaper et geografisk skille mellom disse to områdene.

Tabell: Kriterier og verdisetting for kjerneområder og totalt for Sørby. Ingen stjerner (0) betyr at verdien for kriteriet er fraværende/ ubetydelig. Strek (-) betyr ikke relevant. Se ellers kriterier for verdisetting i metodekapittelet.

Kjerneområde	Urørthet	Død ved mengde	Død ved kontin.	Gamle bartrær	Gamle løvtrær	Gamle edelløvtrær	Treslagsfordeling	Topografisk variasjon	Vegetasjonsvariasjon	Rikhet	Arter	Størrelse	Arrondering	Samlet verdi
1 Sørby S	**	***	**	*	*	*	***	**	**	**	***	-	-	***
2 Torrvik	-	-	-	-	-	-	**	-	*	**	*	-	-	**
3 Sørbydammen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**	-	-	**
4 Sør for Sørby brygge	*	-	-	-	-	-	*	-	*	*	**	-	-	*
5 Sørbyskogen sydøst	**	**	*	**	*	*	**	*	*	*	*	-	-	**
6 Sørbyskogen	**	**	**	**	*	0	**	**	*	**	**	-	-	**
6 Sørbyskogen	**	**	**	**	*	0	**	**	*	**	**	-	-	**
Samlet vurdering	*	**	**	*	*	*	**	***	**	**	**	*	**	**

Referanser

- Bratli, H. 2003. Biologisk mangfold i Nesodden kommune. Nijos rapport 03/2003.
- Bredesen 1994. Naturkvaliteter i Sørbyskogen, Nesodden kommune. Notat til Nesodden kommune.
- Framstad, E., Blindheim, T., Erikstad, L., Thingstad, P.G. og Sloreid, S-E. 2010. Naturfaglig evaluering av norske verneområder. NINA rapport 535. 177 s. + vedlegg.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. & Branderud, T. E. 2003. Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. - NINA oppdragsmelding 769. 9pp.
- Framstad, E., Økland, B., Bendiksen, E., Bakkestuen, V., Blom, H. og Brandrud, T.E., 2002. Evaluering av skogvernet i Norge. Fagrapport 54, NINA. 146 s.
- Lønnve, O og Blindheim, T. 2010. Supplerende kartlegging av naturtyper i Nesodden kommune 2009. BioFokus-rapport 3/2010.
- Norsk ornitologisk forening. 1997. Rapport om fuglelivet ved Sørby gård og i Sørbyskogen i Nesodden kommune. Norsk ornitologisk forening, Nesodden.
- Strand 1996. Dammer i Follo. Akershus fylkeskommune/Follorådet.
- Vegetasjonsatlas for Norge, Statens kartverk, Norge.

Bilder fra området Sørby

En forholdsvis grunn dam finnes i den sørvestlige delen av området. Dammen er laget ved at man har anlagt en demning i bekken fra Røertjern. Langs bredden av dammen finnes en del Salix sp. samt litt svartor nederst ved demningen. I nedkant finnes

Stor ospelåg i den sørlige delen av området. Foto: Ole J. Lønnve

Parti langs strandlinjen langs Bunnefjorden tatt ved utløpet av bekken fra Røertjern. Sørby brygge sees i bakgrunnen. Innimellom langs denne strandlinjen forekommer mindre partier med urterik vegetasjon med bl.a. blodstorkenebb og knollmjødukt.

Langs den lille bekken nord i området mot Sørby gård, står enkelte forholdsvis grove løvtrær. Denne eika har en dbh på ca 90 cm. Den har flere døde greiner og hullheter. Foto: Ole J. Lønnve